

Indhold

Side 2

Byvandring i Trørød

Side 3

Familiearrangementer
og aktivitetskalender

Side 4

Fredensborg

Side 5

Ringovnen

Side 6-7

Moths ordbog

Side 8

Fra storgods til
husmandssted

Side 9

Dansk Vestindien

Side 10 –11

Nordbanen

Side 12

Meddelelser

Side 13-14

Referat af

generalforsamlingen

Side 15

Nyt fra Rudersdal

Museer, Historisk Arkiv

September 2014

FRA LOKALHISTORIEN

Historisk-topografisk Selskab for Søllerødeggen

Moths Ordbog

”Tænkt
og redigeret”
omkring år 1700
af Mathias Moth
på Mothsgården,
i Søllerød

Nu på nettet
og som App.

Se side 6

Portræt af Mathias Moth, siddende i Højesteret i 1697

Redaktion: Anita Mikkelsen, Ellekrogen 8, 2950 Vedbæk
Morten Trommer, Morlenesvej 10, 2840 Holte
Martin Wilson, Lyngbygårdsvej 17 B 2. tv. 2800 Kgs. Lyngby
Lars Bo,Hansen: Husumgade 6.2tv., 2200 Kbh. N

Byvandring i Trørød

Torsdag den 11. september kl. 17- kl.19
med museumskonsulent Niels Peter Stilling

Vi begynder vores vandring i den vestligste ende af Trørød, hvor Børnehjemmet Skovly og Gammel Holte Kirke ligger ved Kohaveskoven. Kirken blev bygget i 1978 af arkitekterne Halldor Gunnløgsson og Jørn Nielsen og gav med sin arkitektur anledning til bl.a. øgenavne som "Barsebäck II". Vi ser på denne spændende kirke både inde og ude, inden vi vandrer langs den fredede Trørød Eng mod torvet.

*Kohavevej ved stenkisten, der førte
over vejdammen.
Overgangen kan stadigvæk ses.
I baggrunden Holtegårds Fabriker tv.
og Kohave Mejeri th.
(Historisk Arkiv)*

I den vestlige del af Trørød har ligget og ligger stadigvæk et lille erhvervsområde, der omkring 1. verdenskrig var domineret af henholdsvis Kohavemejeri samt bryggeriet, Holtegårds Fabriker. På resten af turen ad den gamle landsbygade, som stadigvæk snor sig op mod "Gadebakken", nu Trørød Torv, fortælles om den blandede bebyggelse, som lå her, med huse som smedens og barberens, som stadigvæk findes.

Omkring torvet lå landsbyens store gårde, hvoraf der endnu er så meget tilbage, at man kan forestille sig miljøet, som det så ud i 1800 tallet. Skolen fra 1822 ligger stadigvæk ud til vejen med den endnu ældre prinsesseskole inde i haven.

Turen slutter på torvet, hvor vi hører lidt om det oprindelige butiksliv.

Mødested: foran Gl. Holte kirke

Turen afvikles i samarbejde med Trørød Grundejerforening.

Tilmelding: Sekretariatet, Rudersdal Museer, tlf. 46 11 56 52 - fra 3. sept.

Familearrangementer i efteråret

Åben Boplads på Vedbækfundene, Gl. Holtegård
Søndag den 7. september kl. 11 - 16

Så er der igen mulighed for at opleve jægerstenalderen for én dag. Tag familien med til bopladsen foran Vedbækfundene v. Gl. Holtegaard og deltag i de forskellige arbejdende værksteder, som i jægerstenalderen.

Engle og Nisser
Søndag den 16. november fra kl. 11-14 i Søllerød Sognegård -

Engleværkstedet i Søllerød Sognegård er ved at være en tradition, og i år udvides konceptet, så man både kan lave engle og nisser.

Børn og voksne (fra 5 - 100 år) kan sammen med billedkunstner Mette Wille få nogle kreative timer i Søllerød Sognegård, hvor Mette Wille har masser af sjove modeller med, men hvor det helt er op til deltagerne selv at skabe deres egne personlige engle- eller nissefigurer.

Denne familiedag er gratis og er et samarbejde mellem Rudersdal Kommune, Kultur, Historisk-topografisk Selskab og Søllerød Menighedsråd.

En af præsterne vil kigge forbi sognegården og fortælle lidt om engle – og måske vil der også blive fortalt lidt om nissers historie.

Aktivitetskalender Efteråret 2014

(Arrangementerne er som altid kun for medlemmer)

Den 7. september: Åben Boplads - se ovenfor

Den 7. september: Sensommerudflugt - udsolgt

Den 11. september: Byvandring i Trørød - se side 2*)

Den 16. september: Fredensborg Slotshave - se side 4*)

Den 30. september: Ringovnen - se side 5 *)

Den 8. oktober: Moths Ordbog - se side 6-7

Den 30 oktober: Fra storgods til husmandssted - se side 8

Den 13. november: Dansk Vestindien- se side 9

Den 16. november: Engle og nisser - se ovenfor*)

***) Husk tilmelding, og at melde afbud i tilfælde af forfald**
Sekretariatet tlf. 46 11 56 52 - fra den 3. september

Omvisning i Fredensborg Slotshave efter restaurering af Brede Allé tirsdag den 16. september kl. 16 - kl. 18

I september sidste år kunne Styrelsen for Slotte og Kulturejendomme afslutte et stort restaureringsprojekt i Fredensborg Slotshaves Brede Allé. Forud var gået 3 års hektisk arbejde og mere 50 mio. kr. for at føre Brede Allé tilbage til det udtryk, som arkitekt Nicolas-Henri Jardin i samarbejde med billedhugger Johannes Wiedewelt gav alleen tilbage i 1760'erne.

Omvisningen vil blive guidet af Christine Waage Rasmussen, Landskabsarkitekt, Phd, som har været projektleder på Brede Allé opgaven og Jens Borsholt, Teamchef og tidligere områdeansvarlig arkitekt for Fredensborg Slot.

Ved omvisningen vil de give en generel introduktion til slottet og haven, fortælle om den tætte sammenhæng mellem slot og have, deres historie og placering i kulturhistorisk sammenhæng, hvordan de arbejder med deres udvikling og pleje og ikke mindst om projektet til restaurering af Brede Allé. En del af omvisningen vil således komme til at handle om hvorfor dette projekt skulle gennemføres, forudsætningerne for projektet, de væsentligst udfordringer, og selvfølgelig selve resultatet.

I projektet er der lagt et meget stort arbejde i at afdække og tydeliggøre det oprindelige anlægs kvaliteter og visse steder også i at rekonstruere elementer, som har været sløffet i mange år, men som er vigtige for at kunne forstå anlæggets ide.

Fredensborg Slot og have er udover deres status som historiske monumenter også bolig og arbejdssted for regentparret og et rekreativt område for besøgende. En væsentlig del af arbejdet med restaureringen har derfor været, at finde en balance mellem det historisk korrekte og hensynet til en mere moderne brug af anlægget, til driftvilkår, økonomi m.m..

**Tilmelding: Sekretariatet,
tlf. 46 11 56 52**

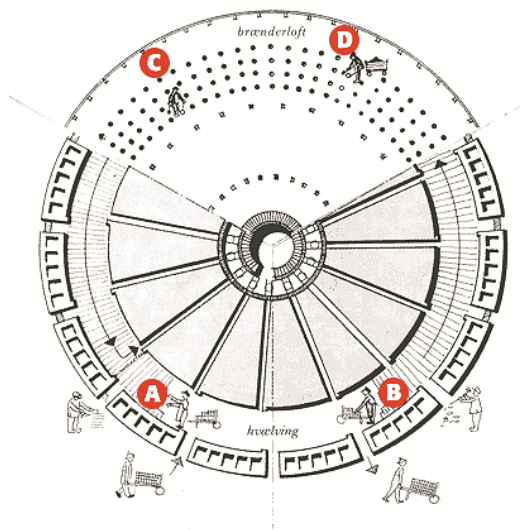
Fra den 3. september

***Vi mødes på parkeringspladsen
foran slottet***

Ringovnen

Et besøg på Nivaagaards Teglværks Ringovn
Tirsdag den 30. september kl. 15 – ca. kl. 17

Friederich Hoffmann opfandt og byggede denne cirkulære ringovn i Nivå i 1870 – den ældste af slagsen i Danmark.

Det specielle ved denne måde at brænde teglsten på er den kontinuerlige teglbrænding, som var banebrydende i 1870, med sin ”vandrende ildzone”. Ringovnen er et sjældent industriminde om den teknologiske udvikling, der fandt sted i midten af 1800-tallet. Ringovnen var i brug frem til 1967 og blev fredet i 1985.

Vi får en guidet rundvisning, hvor området og teglværkets historie fortælles, og hvor vi vil få vist lerets vej rundt i ringovnen, se mølleloftet, tørrekamre og brandkamre frem til de færdige mursten – og derigennem få forklaret Ringovnens enestående konstruktion.

Det er formanden for Ringovnenes bestyrelse, Jørgen G. Berthelsen og Carl Jørgen Schousboe, der vil være vore guider.

Mødested: Teglværksvej 23 Nivå

Tilmelding: Sekretariatet, Rudersdal Museer, tlf. 46 11 56 52

Fra den 3. september

Mathias Moth og hans Ordbog

Onsdag den 8. oktober kl.1930 i Søllerød Sognegård

Ved dr. phil.Marita Akhøj Nielsen Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Den første store danske modersmålsordbog blev skabt i en årrække omkring år 1700 af Matthias Moth (1649-1719). Han var uddannet mediciner, men fik sin karriere i den danske centraladministration under Christian V, hvor han beklædte en stribe høje poster. På toppen af sin karriere iværksatte han en landsindsamling af stof til en ordbog, der skulle tjene »til fædernelandets *reputation*«. Han instruerede biskopperne i Danmark-Norge om at lade præster, skolelærere og andre sprogkyndige optegne alle de ord, som bønder, håndværkere og søfolk brugte. De skulle ikke alene notere ordene og deres betydning, men også bøjning, udtale, faste vendinger og udtryk. I løbet af ganske kort tid indkom der et stort og broget materiale.

Vi kan måske antage, at Mathias Moth til tider har siddet på sit landsted, Mothsgården og arbejdet med sin ordbog i "Geheimerådens Kabinet", til venstre i huset.

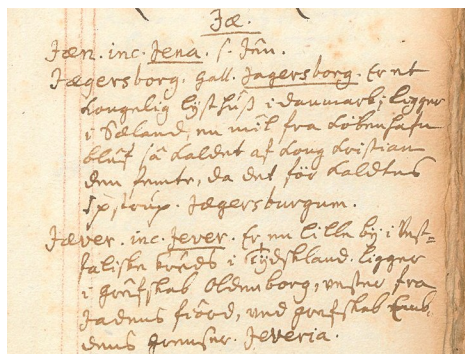

I 1699 døde Christian V, og Moth blev afskediget. Resten af sit liv brugte han på at redigere det indsamlede stof. Sidste redaktionen fylder ca. 9.000 sider. Moth opgav at få værket trykt. Efter hans død kom håndskrifterne til Det Kongelige Bibliotek, hvor de 62 store, tykke bind stadig findes. De er blevet brugt af alle senere store, danske ordbøger, især "Ordbog over det danske Sprog". I mere end 150 år har man ønsket at få udgivet storværket, men først nu er det lykkedes at offentliggøre ordbogen på en hjemmeside, <http://mothsordbog.dk>.

Ordbogen er alt andet end en tør samling kedelige ord. Tværtimod bugner den af charmerende, sjove, frække og mærkelige ord og udtryk. Mange af dem bruger vi stadig, tit på samme måde som Moth, mens andre er gledet ud af sproget eller har skiftet betydning. Vi kommer utrolig tæt på det danske folk lige omkring år 1700 ved at dykke ned i Moths Ordbog.

I foredraget præsenteres Moths liv og samtid, især baggrunden for hans ordbogsarbejde. Ordbogen selv står i centrum for foredraget.

Fakta: mothsordbog.dk er finansieret af Carlsbergfondet og udgivet af Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Projektet ledes af redaktør, dr.phil. Marita Akhøj Nielsen.

Der er bevaret flere udkast til de første bogstaver i alfabetet, en komplet kladde og en færdig redaktion, alt sammen skrevet i hånden af Moth selv.

Nedenfor: "Moth online Jægersborg"

The screenshot shows the Moths Ordbog website. The main content area displays the entry for 'Jægersborg', which is a kongeligt lysthus (royal pleasure house) in Denmark, located in Sælland, about 10 miles from Copenhagen. It was built for King Christian II in 1556. The entry is attributed to Moth's Ordbog, Leksikonet.

On the left, there is a sidebar with navigation links: 'Søg i:', 'Ordbog', 'Om Moths Ordbog', 'Om ordbogen', 'Hjælp til søgning', 'Stavning og særlige tegn', 'Godt ord igen!', and 'Moths Ordbog som app'. Below this is a section 'Se også' with links to 'Den Danske Ordbog', 'Ordbog over det danske Sprog', 'Holbergordbog', 'Renaissancens sprog i Danmark', and 'Gammelandsk Ordbog'.

On the right, there is a search bar with the text 'jægersborg' and a 'Søg' button. Below the search bar, there is a section 'Mente du: jægersprog' with a 'Søgesultat' tab and an 'Alfabetisk liste' tab. The 'Alfabetisk liste' tab shows a list of words starting with 'Jæger-': 'Jæger-gård', 'Jæger-garn', 'Jæger-Hest', 'Jæger-Horn', 'Jæger-Inde', 'Jæger-Klippet', 'Jæger-knekt', 'Jæger-knif', 'Jæger-mester', 'Jæger-ret', 'Jægersborg', 'Jægerske', 'Jægerskiold', and 'Jægers-sprog'.

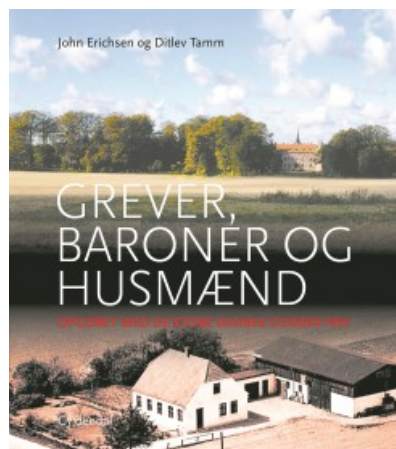
Restaureringen af Mothsgården

er godt undervejs, men har vist sig at være mere omfattende end man kunne forudse inden byggestart. Det har forsinket projektet et par måneder, men med det indregnet i planen, skrider arbejdet planmæssigt frem. Så snart huset er lukket, dvs. når det ydre tag er færdigt, vil det meget omfangsrige tagstillads blive taget ned, og der vil være udsigt til et smukt nyt tegltag, mens resten af arbejdet inde i huset gøres færdigt.

Fra storgods til husmandssted Grever, baroner og husmænd Foredrag ved John Erichsen Torsdag den 30. oktober kl. 19.30 i Søllerød Sognegård

I 1919 vedtog Rigsdagen loven om lensafløsning. Næppe mange kender i dag til dette, og ordet lensafløsning lyder jo ikke just spændende. Men loven var et opgør med de store danske godser og det nærmeste, vi her i Danmark er kommet revolutionær lovgivning. Staten tilegnede sig store værdier i form af jord, kapital og kunstværker fra herregårdene. Det er en sag med mange politiske, økonomiske, juridiske, sociale og kulturelle aspekter. Dette skete i en tid med store sociale spændinger oven på Første Verdenskrig, revolutionen i Rusland og opstande i Berlin og så tæt på Danmark som i Kiel. Godsejerne opfattede lensafløsningen som konfiskation og overgreb, og den vakte bitterhed og vrede i vide kredse, en følelse der har holdt sig helt til vor tid. På den anden side var lensafløsningen det politiske flertals forsøg på at give et besiddelsesløst landproletariat bedre kår og opnå en mere retfærdig jordfordeling.

Godsejerne betragtede loven som gundlovsstridig og anlagde i 1920 sag mod staten. Et enstemmigt dommerpanel i Landsretten var enig, mens Højesterets flertal fandt, at vel var loven hård, men dog ikke i strid med Grundloven. Herefter gennemførtes de følgende 10 år afløsningen af 81 store godser, som måtte afgive en trediedel af landbrugsjorden, betale 20-25% af godsets værdi i statsafgift og desuden overdrage utallige kunstværker og antikviteter til danske museer - til glæde for offentligheden.

Foredraget vil især koncentrere sig netop om den kontroversielle afgivelse af det gamle herregårdsinventar, der tilgik Statens Museum for Kunst, Nationalmuseet, Kunstindustrimuseet, Det kgl. Bibliotek, Rigsarkivet og enkelte andre museer.

Sammen med Ditlev Tamm udgav John Erichsen i foråret bogen "Grever, baroner og husmænd". Han har en lang museumskarriere bag sig, bl.a. som museumschef ved Københavns Bymuseum og Nationalmuseet samt konsulent for Reventlow-Museet på Pederstrup. Han har skrevet flere bøger om herregårdens kulturhistorie, var redaktør og medforfatter af Nationalmuseets firebindsværk HERREGÅRDEN – menneske – samfund – landskab - bygninger, som udkom 2004-06.

Dansk Vestindien

Foredrag ved Niels Peter Stilling

Torsdag den 13. nov. kl. 19.30 i Søllerød Sognegård

Niels Peter Stilling har siden sin studietid i 1970'erne interesseret sig for historien om Dansk Vestindien, og han har flere gange besøgt de tre øer, senest som rejseleder i februar 2014. Foredraget er ledsaget af mange billeder og ældre tegninger og først og fremmest foredragsholderens mange fotooptagelser fra St. Croix, St. Thomas og St. Jan

I foredraget bringes tilhørerne tilbage til Columbus opdagelsesrejser i 1490'erne, hvor han på sin anden rejse i 1493 havde sit første sammenstød med urbefolkningen på St. Croix. Vi hører om hollænderne i Caribien og den tidligste historie om trekantshandelen.

Derefter fortælles om de første danskere i Caribien i 1600-tallet, om den danske slavehandel og om erhvervelsen af St. Thomas i 1660'erne. 1700-tallet er øernes storhedstid, især efter købet af St. Croix i 1734. Sukkeret fra Vestindien var en af de vigtigste handelsprodukter i den danske storhandelstid i 1700-tallets anden halvdel.

Danmark forbyder slavehandel i 1792 med en overgangstid på 10 år, og i løbet af 1800-tallet ændrer vilkårene sig. Storhandelstiden slutter brat med Danmarks inddragelse i Napoleonskrigene og i 1848 ophæver guvernør von Scholten slaveriet på øerne. En nedgangstid følger, og i flere omgange i 1800-tallets anden halvdel forsøger Danmark forgæves at sælge øerne til USA. Salget lykkes dog først i 1917, hvor den kloge danske udenrigsminister Erik Scavenius ved et lille snedigt trick formåede at få USA til at betale den uhørt høje pris af 25 mio. dollars for de tre øer. Foredraget slutter med en beskrivelse af øerne i dag, hvor vi om få år skal til at "fejre" 100-året for salget.

Hvis der er tilstrækkelig interesse, vil Niels Peter Stilling arrangere en 14 dage lang rejse til de tre øer i første halvdel af marts 2015. Foråret er den bedste tid på øerne med et mildt klima, 25-30 grader og en let brise. På rejsen besøges alle tre øer med en uge på henholdsvis St. Croix og St. Thomas og en daglang udflugt til St. Jan.

Man kan tilmelde sig efter foredraget (max. 25 deltagere).

Nordbanens 150 års jubilæum

1864, et ikonisk og skæbnesvangert år i Danmarkshistorien. Slaget ved Dybbøl nederlagene til Preussen blev nationale traumer. 1864 var dog ikke kun et ulykkens år, den 9. juni åbnede ”Den Nordsjællandske Jernbane”, senere kendt som ”Nordbanen”. Nordsjælland var nu forbundet med København via tog, hvor det tidligere havde været via vandet eller de dårlige veje.

Jernbaneplaner

Den 11. maj 1861 annonceredes tre forslag til linjeføringen for den nye nordsjællandske jernbane. Alle tre forslag var ens fra København til Lyngby og på Klampenborgbanen. Første forslag gik via Ny Holte og via den linjeføring, vi kender i dag. Andet forslag fra Lyngby via Hørsholm til Helsingør med sidebaner til Hillerød og i tredje forslag gik banen vest om Hørsholm til Helsingør.

Den nordsjællandske Jernbane åbnes

Den 22. juli 1863 åbnede Klampenborgbanen, 1. oktober åbnede Hellerup-Lyngby, og sidst, men ikke mindst, åbnede resten af strækningen den 9. juni 1864. Dagen inden, den 8. juni, havde et festtog med Christian IX, dronning Louise, kronprins Frederik, prinsesse Dagmar, eliten i statsapparatet og privatlivet gennemkørt ruten med pomp og pragt.

De første år måtte passagerne nøjes med tre daglige tog. Morgen- og aftentog, som udelukkende var for passagerer, og et middagstog, som var et ”blandet tog” med person- og godstransport. Der fandtes kun et enkelt spor og blot 3 stationer – Lyngby, Gentofte og Hellerup - på strækningen mellem Ny Holte og København. Køretiden var 45 minutter, og en enkeltbillet på anden klasse kostede 88 øre, mens en billet på tredje klasse kostede 64 øre. Timelønnen for en faglært arbejder var 27 øre i 1880.

Godsbefordringen var i starten ikke den store succes, men udviklede sig senere i en positiv retning godt hjulpet af takstnedsættelser og promoveringsfremstød. Især produkter fra teglværker i Nordsjælland, som leverede tegl til opbyggelsen af brokvartererne i København, var store bidragydere.

I 1867 blev der udvidet med fem daglige afgang, hvilket var en nødvendighed, da banen var blevet en succes. Både hvad angik den daglige persontrafik og blandt københavnernes på udflugt, der havde læst om Nordsjællands herligheder i det lille hæfte ”Touristen i Nordsjælland – illustreret vejviser på udflugter mellem København og Helsingør”.

Dobbeltspor

Banens succes betød, at der hurtigt opstod krav om flere tog på banen. Dette var en umulighed, da der kun var et enkelt spor nord for Hellerup. I 1889 fremlagdes et lovforslag om etablering af jernbanefærger via Helsingør, hertil var vedhæftet anlæggelsen af et dobbeltspor mellem Hellerup og Ny Holte. Den 30. marts 1889 blev loven vedtaget. Til anlæggelsen af dobbeltsporet og en udvidelse af stationerne Hellerup, Gentofte og Holte, samt en helt ny station ved Lyngby, var der afsat 1 million kroner.

Et anlægsarbejde, der blev omfattende, især jordarbejdet omkring kurveforholdene og ved Gentoftebakken der skulle sænkes 3 meter. Ved Holte Station var jordarbejdet ekstra slidsomt, da det var skovbakker med træer og rødder, der skulle fjernes. Arbejdet kostede både liv og førlighed hos jernbanebørsterne.

Nordbanen, fra århundredskiftet og frem

I årene omkring århundredskiftet voksede trafikken på Nordbanens sydlige del/Holtebanen eksplosivt i og med, at både hverdagstrafikken og udflugtstrafikken var stigende.

På dette tidspunkt bestod Nordbanens toge endnu af kupévogne med udvendige døre og ingen gennemgang. Dette betød, at billetteringen foregik under kørslen på udvendige løbebrædder. Denne fremgangsmåde, der af og til krævede sine døds ofre, blev afskaffet i 1898. Herefter indførtes der billetkontrol ved stationernes ind- og udgange. Først i 1925 begyndte billetteringen at foregå inde i vognene, der på daværende tidspunkt stort set alle var gennemgående.

Omfanget af den øgede trafik på Holtebanen ses blandt andet i sommerkøreplanen fra 1906, hvor det fremgår, at der på hverdage gik 17 daglige tog og på søndage 23.

Elektrificering af den københavnske nærtrafik.

En følge af den stigende persontrafik var, at man i 1930 påbegyndte arbejdet med at elektrificere den københavnske nærtrafik.

Fra maj 1936 kørte der S-tog mellem Holte og København hvert 20. minut. Rejsetiden var på 30 minutter, hvor de damptrukne Holtetog havde været ca. 40 minutter om at køre den samme strækning.

I maj 1968 elektrificeredes den videre strækning mellem Holte og Hillerød.

*Billeder og tekst:
Historisk Arkiv*

Historisk-topografisk Selskab For Søllerødegne Stiftet den 27. Februar 1942

BESTYRELSEN

efter generalforsamlingen 2014

Formand	Etnolog Anita Mikkelsen
Sekretær/Næstformand	Civilingeniør Søren P. Petersen
Kasserer	Konsulent Verner Hylby
Redaktør	Museumskonsulent PhD Niels Peter Stilling
Øvrige	
Bestyrelsesmedlemmer	Etnolog MK Birgitte Schjerning Povlsen
	Arkivar Morten Trommer
	Direktør/rådgivende ingeniør
	Carl Steen Berggreen
	Ingeniør Jan Britze
	Menighedsrådsformand Georg Lund
	Arkivleder Lars Bo Hansen
	Lærer Sanne Rud
Suppleanter	Cand.mag. Martin Wilson
	Arkitekt Steen Pedersen

EN STOR TAK

Til alle de, der har hjulpet med at bringe Søllerødbogen for 2014 ud. Sommerferien var begyndt, da Søllerødbogen lå færdigtrykt, men mange har alligevel hjulpet med at få bragt bogen hurtigt ud, så medlemmerne kunne få glæde af den i sommerferien.

Samtidigt har vi sparet mange penge i porto!

Har du HØRT Søllerødbogen

Søllerødbogen har år tilbage været indtalt som lydbog. Nu er de senere årgange også indtalt - 2010 - 2011 - 2012 kan nu lånes på biblioteket. Det samme vil 2013 og 2014 inden længe kunne.

Stærkt svagtsynede kan henvende sig til KLO, på tlf. 75 36 31 78 eller se mere på www.klo.dk - som medlem af KLO kan man få lydbøgerne tilsendt gratis.

Ordinær Generalforsamling

Referat af mødet torsdag den 27. maj i Søllerød Sognegård

1. Valg af dirigent

Palle Schiff blev valgt som dirigent.

Dirigenten konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt iht. vedtægterne.

2. Formandens beretning

Referatet af Anita Mikkelsens beretning gengives i hovedpunkter. Den detaljerede beretning udgives i Søllerødbogen 2014, der i år udkommer medio/ultimo juni.

Anita indledte med at udtrykke glæde over Selskabets store opbakning fra medlemmerne.

Selskabets arrangementer og udgivelser understreger, at det lever op til dets formål:

Selskabet har til formål at udbrede kendskab til og vække interesse for Søllerød-egnens historie, topografi og kulturelle forhold samt dermed beslægtede emner.

Arrangementer i 2013:

Bi Skaarup: Sjællandsk Madkultur.

Besøg på Nationalmuseets Klunkehjem.

Peer Kaae: Dobbeltmordet på Peter Bangs Vej.

Niels Peter Stilling: Rundvandring på Søllerød Kirkegård (to gange).

Ole R. Byrgesen: Rundvandring i Arboretet (to gange).

Jeppe Tønsberg og Georg Lund/Anita Mikkelsen: Rundvandring i Raadvad. (blev gentaget).

Jon Voss og Søren P. Petersen: Vandring i Skodsborg og Jægersborg Hegn.

Annette Straagaard: Eremitageslottets restaurering.

Rundvandring i Bykvarteret Carlsberg Byen.

Besøg på Søfartsmuseet.

Niels Peter Stilling: Herregårde på Fyn.

Sensommerudflugt til bl.a. Selsø og Ledreborg.

Deltagelse i ”Åben Boplads – Vedbækfundene”.

Mette Wille og Signe Kamstrup: Engleværksted.

Deltagelse i Vedbæk Havnedag.

Kaj Sørensen: Byplaner og lokalplaner set i historisk perspektiv (efter generalforsamling 2013).

Andre aktiviteter

Bevaringsudvalget holder øje med lokalplaner og kommer med bemærkninger, når det er nødvendigt. Nogle af disse bemærkninger bliver hørt.

Herunder indsigelse mod råstofindvinding ved Vedbæk havn.

Deltagelse i ”Partnerskab om bevaring af historiske monumenter i Rudersdal Kommune”, herunder arbejdet med ”de talende monumenter”.

Hvert år udgiver vi Søllerødbogen med Niels Peter Stilling som redaktør og med artikler fra flere forfattere. Stor tak til redaktør og forfattere og tak til de mange, som bringer Søllerødbogen ud til medlemmerne.

De sidste ca. 5 årgange af Søllerødbogen er ved at blive indtalt som lydbog og vil kunne lånes på Rudersdals biblioteker. Medlemsbladet ”Nyt fra Lokalhistorien” udkommer to gange årligt med beskrivelser af vores arrangementer og med små artikler. Nyhedsservice via e-mail.

Deltagelse i idemøde om revitalisering af ”Kulturslangen”. Mødet var arrangeret af Rudersdal Kommune.

Samarbejder

Selskabet har et fint samarbejde med Rudersdal Kommune, specielt kulturafdelingen, Søllerød Menighedsråd og kulturelle foreninger. Bl.a. har Rudersdal Kommune tildelt Selskabet 45.000 kr. i driftstilskud.

Særligt skal det gode samarbejde med Rudersdal Museer nævnes, med en særlig tak til Birgit Simonsen, som udfører sekretærarbejdet for Selskabet.

Anita takkede Henrik Støtt for de mange års store indsats for Selskabet som kasserer.

Kommentarer og spørgsmål fra salen

Ingen

Beretningen blev godkendt.

3. Regnskab og budget

Kasserer, Verner Hylby, gennemgik det udelte regnskab for 2013.

Resultat 2013 blev et underskud på 13.000 kr.

Kontingenterne er blevet lidt mindre end forventet, hvilket skyldes, at der er færre medlemmer end forventet.

Sensommerudflugten blev lidt dyrere end forventet (4.900 kr. mod budget 4.000 kr.)

Sekretærudgiften er øget fra 37.000 kr. i 2012 til 46.000 kr. i 2013.

Balancen er på 357.000 kr.

Spørgsmål fra salen: Hvor mange medlemmer er der? Svar: 981.

Regnskabet blev godkendt.

Budgettet 2015

Kasserer, Verner Hylby, havde bl.a. følgende bemærkninger:

Der er budgetteret med 1.000 medlemmer. og med ca. 20.000 kr. i underskud.

Der var ingen bemærkninger fra salen.

Budgettet blev vedtaget.

4. Fastlæggelse af kontingent — kontingentet på 250 kr./år blev vedtaget.

5. Indkomne forslag Der er ikke indkommet forslag.

6 Valg ifølge vedtægterne:

Valg af formand: Anita Mikkelsen blev genvalgt

Til bestyrelsen blev genvalgt/valgt:

Birgit Schjerning Povlsen, Niels Peter Stilling, Søren P. Petersen

Lars Bo Hansen, Carl Steen Berggreen - alle genvalgt

Sanne Rud blev nyvalgt

Henrik Støtt ønskede at træde ud af bestyrelsen.

Til anden suppl. blev valgt Steen Pedersen

Revisor Ena Berg blev genvalgt

Eventuelt Frank Christiansen: Hvorfor går sensommerudflugten ikke som nævnt i ”NYT” til Vordingborg. Anita: Det nye borgcenter viste sig endnu ikke egnet til turen.

Efter generalforsamlingen holdt Jon Voss et interessant, informativt foredrag om: Fremtiden for Mothsgården og Rudersdal Museer.

NYT FRA RUDERSDAL MUSEER

Særudstilling på Mothsgården: KRIG: 1814, 1864, 1914

Udstillingen fortæller krigenes historie både overordnet og gennem hverdagen for soldater og civile, fra landgangen i Vedbæk 1807 og nordmændene splittet mellem Danmark og Norge i 1814, over soldaten ved Dybbøl, tabet af Sønderjylland og H.C. Andersens krigs-ængstelighed i Søllerød i 1864, til Første Verdenskrig, det neutrale Danmark og Sikringsstyrken og dens værter her på egnen. Udstillingen viser udstyr, våben og mange andre spændende ting fra alle krigene. Udstillingen står til den 19. oktober 2014.

Særudstilling på Mothsgården: SKÅL! Dansk alkoholkultur - fest, fælleskab og fordærv

Om alkoholens kulturhistorie lokalt og generelt, selskabelighed, kroer, restauranter, beværtninger. Bondegårdenes ølbrygning, den fattige mands snaps, whiskybæltet, sjusser, shots og sauvignon - samt druk, delirium og afholdsbevægelse. Udstillingen vises fra lørdag d. 29. november til foråret 2015.

Særudstilling på Historisk Arkiv: Ungdomskultur i Rudersdal

Udstillingen er inspireret af arkivets samling af dagbøger. Udstillingen giver gennem video-dagbøger et indblik i ungdomskultur i Rudersdal 2014. I unges tanker, i deres hverdag, hvordan sproget tales og ungdomslivet leves. Udstillingen vises fra september til december.

Hotspot-udstilling: Skolelovens 200 års jubilæum

Historisk Arkivs udstilling sætter gennem ord og billeder fokus på skolelovens 200 års-jubilæum og på 200 års skoleliv i Rudersdal kommune. Udstillingen vises på Mothsgården og på kommunens skoler. Udstillingen vises i oktober/november.

Herudover kan man se frem til Rudersdal Museers mange spændende

Arrangementer i efteråret og vinteren 2014, eksempelvis Tour de Guerre – en cykeltur til krigs-relaterede lokaliteter i lokalområdet, Åben Boplads på Vedbækfundene, skov- og landskabshistoriske cykel- og vandreture, rundvisninger i særudstillingerne, kurser i slægtsforskning, juleturen i Rude Skov og Nissejagt på Vedbækfundene.

Jon Voss

Se mere på Rudersdal Museers hjemmeside: www.museer.rudersdal.dk

Museets nye administration
Biblioteksalleen nr. 5 Nærum

“B”

POST

PP

DANMARK

Afsender:
Historisk-topografisk Selskab
for Søllerødegne
Rudersdal Museer,
Biblioteksalléen 5
2850 Nærum

År 2014

Returneres ved varig adresseændring

Nye medlemmer til Historisk-topografisk Selskab?

Kender du mon nogen, som interesserer sig for vores lokale historie og bevaringen af kommunens kulturhistoriske værdier? Giv vedkommende et medlemskab som gave.

Indmeldelse i Historisk-topografisk Selskab for Søllerødegne

kan ske ved at ringe til sekretariatet på Rudersdal Museer tlf. 46 11 56 52
- sende en mail til museum@rudersdal.dk - eller gå ind på www.histtop.dk
Husk at opgive navn - adresse - tlf. - og e-mail
(Årligt kontingent fra 1/1 2014 er 250 kr. – incl. Søllerødbogen)